

Cooperació catalana

Octubre 2017

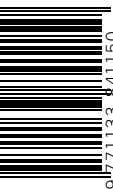
Any 38è

PVP 3,00 €

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Llegeix la revista mensual del cooperativisme català — rocagales.cat

KOITTON CLUB, música i cooperativisme que fan barri i ciutat

Pàg. 10

Cristina Grau,
Totes les cooperatives
són sense ànim de lucre.

Pàg. 13

Jordi Garcia,
Espanya vista pels
cooperativistes.

Pàg. 16

Jordi Estivill,
L'economia solidària
a Grècia.

Pàg. 20

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenció de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1ª 1ª · 08010 BARCELONA • Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gjjg@gonzalezauditors.com

www.cronda.coop

1 de cada 4 catalans i catalanes de més de 16 anys treballa, compra o participa en una cooperativa

Al Col·lectiu Ronda apostem perquè el centre de l'economia siguem les persones

Al servei de les cooperatives i l'economia social

Assessorament, gestió i suport a l'administració d'empreses cooperatives, fundacions i organitzacions sense ànim de lucre en l'àmbit laboral, comptable, fiscal, econòmic i de consultoria especialitzada

ASSESSORAMENT JURÍDIC COMPROMÈS

 Col·lectiu Ronda

Segueix-nos a les xarxes

@rocagales

/FundacioRocaGales.5

rocagales.cat

Editora: Fundació Roca Galès

Redacció i administració:

Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - cc@rocagales.cat
www.rocagales.cat

Coordinació: Agnès Giner.

Consell assessor: Miquel Corna,
Enric Dalmau, Agnès Giner, Francesc
Reverté, M. Lluïsa Navarro, Xavi Palos,
Montse Pallarés, Jordi París, Joseba
Polanco, Ricard Pedreira, Esteve
Puigferrat i Olga Ruiz.

*Els autors són responsables dels
articles signats. Ni la direcció de la
revista ni els editors comparteixen per
força les opinions que puguin reflectir
els textos aquí inscrits*

Foto portada: Koitton club.

Disseny, maquetació i impressió:

L'Apòstrof, SCCL, i Cevagraf, SCCL.

Dipòsit legal B-22.823/80

ISSN 1133-8415.

**Aquesta revista ha estat impresa en
paper ecològic.**

 **Generalitat
de Catalunya**

Sumari

04

TORNAVEU

Ramon Perera.

05

EDITORIAL

El nou país que volem.

06

NOTICIARI. *Agnès Giner.*

09

COOPERATIVES DE CATALUNYA

Pla de gestió 2018.
*Confederació de Cooperatives
de Catalunya.*

10

LES NOSTRES COOPERATIVES

Koitton club, música i cooperativisme
que fan barri i ciutat.
Pep Valenzuela.

13

L'ENTREVISTA

Cristina Grau.
Montse Pallarés.

16

MEMÒRIA COOPERATIVA

Espanya vista pels
cooperativistes catalans.
Jordi Garcia.

20

ESS AL MÓN

L'economia solidària a Grècia.
Jordi Estivill.

22

ANY PEIRÓ

Peiró42: producció cultural i
memòria històrica.
Eloi Aymerich Casas.

23

RESSENYA

"Homo cooperans 2.0. Por una
economia colaborativa desde el
cooperativismo".
Josep Busquets.

24

SALUT COOPERATIVA

La medicina tradicional xinesa
a consulta.
Enric Gallardo.

25

OPINIÓ

La força de cooperació.
Daniel Jover.

27

BIBLIOTECA

Retalls.
Elisenda Dunyó.

Un parell de preguntes (que són tres) a:

Ramon Perera i Rué

(Barcelona, 1939), comptable jubilat i cooperativista

Tots els valors del cooperativisme, de manera especial els promoguts per l'ACI, tenen, si hi reflexionem, un gran atractiu i profunditat. Són clars, potents i inequívocs, això és per a mi **el més atractiu del cooperativisme.**

Considero que és una de les agrupacions socials humana més democràtica, justa i formativa. És una escola formativa de responsabilitats: els socis reben directament el resultat del seu comportament dins de la cooperativa.

No em convenç del cooperativisme en canvi, algunes mancances en el funcionament real de les cooperatives. Per exemple: no tenir gaire clar, de vegades, la separació entre ser soci i ser treballador; no acudir massivament a les assemblees a què són convocats; votar assumptes delicats a mà alçada; poca coordinació i solidaritat entre cooperatives, etc. La llista podria ser llarga.

El cooperativisme no és una utopia, és clar. Hi ha cooperatives arreu del món amb milions de socis i socis treballadors; és una realitat ben tangible. El cooperativisme demostra dia a dia que **una altra economia està essent possible.** El soci és a la vegada soci i treballador o client de la seva cooperativa. Participa en la gestió, en les decisions, en els guanys o en els riscos de la gestió. És en resum una resposta eficaç a l'explotació, al capital com a força determinant. És, en una paraula, potser la millor alternativa per aconseguir, a poc a poc una economia més justa, sostenible i uns ciutadans formats en la responsabilitat i el funcionament democràtic.

El nou país que volem

Quan llegiu aquestes línies molt probablement seran desfasades en el temps perquè els esdeveniments són vertiginosos i canviants en aquests moments. En primer lloc expressem la nostra condemna a la retallada de les llibertats fonamentals i individuals, incloent-hi la de premsa, però no només, i exigim la immediata posada en llibertat de les persones detingudes, a hores d'ara, per motius polítics. D'altra banda, *Cooperació Catalana*, sempre a favor de la llibertat d'expressió i de premsa, va decidir acceptar la publicitat institucional del referèndum del 1-O, com sempre ha fet, i s'ha adherit al manifest a favor de la llibertat de premsa promogut per Grup de Periodistes Ramon Barnils amb les diverses associacions i empreses editores de premsa i col·legis i sindicats de periodistes i publicistes.

Sempre que se'ns demana què aportarà l'economia cooperativa, social i solidària al nou país, responem que els mateixos principis i valors que ens són propis i que practiquem: l'adhesió voluntària, l'arrelament al territori i a la comunitat, l'autogestió, la democràcia i la transparència.

Diu la dita que quan allò quotidià esdevé extraordinari, se'n diu revolució. Si ho apliquem al cooperativisme, és el que de manera quotidiana fem les entitats de l'economia cooperativa, social i solidària: una economia al servei de les persones. Aquest és, doncs, el nostre desig i l'aportació al nou país en construcció: un país basat en una economia cooperativa, social, solidària, justa, sostenible i democràtica, que situa en el centre la vida i les persones.

HOMENATGE A FRANCESC MARTÍNEZ DE FOIX

Més de 1.000 persones van assistir dissabte 16 de setembre a l'acte d'homenatge a Francesc Martínez de Foix, un dels referents més importants del sector de la discapacitat intel·lectual del país, que va morir el 17 de juliol als 63 anys.

L'acció, organitzada de manera conjunta pel Grup Cooperatiu TEB, Special Olympics Catalunya i Espanya, Federació ACELL, Dincat-Plena inclusió, DKV Integralia, Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya i Xarxa Ambiental, va tenir lloc a l'edifici INEFC Barcelona, amb la participació de família, amics i amigues, companys i representants del sector de la discapacitat, l'esport, el cooperativisme i la política.

L'acte, que va repassar les principals contribucions de Martínez de Foix en tres àmbits: drets i família, treball i cooperativisme i foment de l'esport, va comptar també amb emotives actuacions dels artistes Tortell Poltrona, Toni Albà, Quique Malabares i Txell Sust, així com de l'equip de TEBVist, televisió en línia feta per persones amb discapacitat intel·lectual, impulsada pel mateix Francesc Martínez de Foix. Va ser conduït pel periodista esportiu de TV3 Bernat Soler amb la col·laboració dels periodistes Pitu Abril, Josep Maria Soro i l'actriu Marta Bayarri.

Al llarg de la seva trajectòria professional, Francesc Martínez de Foix va destacar pel seu compromís amb les persones amb discapacitat intel·lectual i amb els valors del cooperativisme i l'economia social. Entre d'altres, va dirigir el Grup Cooperatiu TEB i va impulsar i presidir la Federació Catalana d'Esports per a Persones amb Discapacitat Intel·lectual (ACELL) i Special Olympics Catalunya i Espanya. També va ser vicepresident de la Federació Dincat-Plena Inclusió i membre del consell rector de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya. Al 2012 va rebre la Creu de Sant Jordi.

L'ATENEU COOPERATIU DEL MARESME FA BALANÇ DELS VUIT PRIMERS MESOS

765 usuaris atesos, 8 projectes d'economia social constituïts i 15 insercions laborals. Aquest és el balanç que, vuit mesos després de la posada en marxa de l'Ateneu Cooperatiu del Maresme, pot mostrar la iniciativa, inaugurada el mes de febrer en un acte al Cafè de Mar, seu del projecte, amb presència de la consellera de Treball, Afers Socials i Famílies Dolors Bassa.

El projecte, que promou l'Ajuntament de Mataró juntament amb el Consell Comarcal del Maresme i compta amb la col·laboració de Tecnocampus, la Fundació Unió de Cooperadors de Mataró i la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, ha visitat 25 dels 30 municipis del Maresme per donar-lo a conèixer i establir-hi col·laboracions.

En l'àmbit formatiu, s'han dut a terme 48 hores de formació sobre la fórmula cooperativa, quatre tallers per a joves i organitzat set actes de sensibilització.

Amb seu al Cafè de Mar de Mataró, el projecte d'Ateneu Cooperatiu del Maresme va ser dotat amb un pressupost de 197.772 euros pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies per a la seva posada en marxa aquest 2017. Treballa per transformar associacions i empreses en cooperatives i societats laborals, i promou la fórmula cooperativa i de les societats anònimes laborals per a la continuïtat d'empreses i entitats properes al tancament.

Amb un pressupost de 3,3 milions d'euros per al conjunt de Catalunya, la

iniciativa del Departament consisteix en la creació d'una xarxa de deu ateneus cooperatius, distribuïts arreu del país, que donaran servei, atenció i cobertura a persones, empreses, cooperatives i societats laborals per enfortir l'economia social i cooperativa en el marc del programa AraCoop.

Aquesta Xarxa d'Ateneus Cooperatius suposa el naixement d'espais de coordinació, aprenentatge, innovació, creació i assessorament en l'àmbit de l'economia social i cooperativa a cada territori. A més, esdevenen punts de referència al territori amb l'objectiu d'enfortir l'economia social i cooperativa per avançar col·lectivament cap a una societat més justa i cohesionada.

CO-OPERATIVES NEWS

La cooperativa Co-operatives Press Ltd., editora dels continguts digitals *Co-operative News* al web www.thenews.coop, ha publicat un article als seus mitjans digitals i xarxes socials fent referència al “Manifest de l’economia social i solidària pel referèndum i la independència” impulsat de manera individual per persones estretament vinculades al les cooperatives i l’economia social i solidària a Catalunya.

El Manifest, publicat a *Cooperació Catalana*, 412 de setembre també està disponible al web www.rocagales.cat on es pot subscriure de manera individual. Actualment ja l’han signat més de 200 persones.

VISTA DEL CANAL TELEVISIU ALEMANY ARTE

La Fundació Roca Galès ha col·laborat en un reportatge sobre el Procés català per al canal alemany Arte. Amb el fil conductor protagonitzat per Teresa Forcades, el reportatge explica el Procés mitjançant converses i entrevistes a membres de l’economia social i solidària, entre altres Xavier Palos. El canal Arte també va prendre unes quantes vistes des del terrat de la nostra seu durant la darrera Diada el passat 11 de setembre.

IV JORNADA “COOPERATIVISME I ECONOMIA SOLIDÀRIA” DE LA URV

El dia 19 d’octubre, a la Sala de Graus de la Facultat de Ciències Jurídiques, la Universitat Rovira i Virgili acull la jornada amb el títol de “L’ensenyament del cooperativisme a l’escola i la universitat”.

El programa, que s’engega a les nou del matí amb diverses intervencions com a inauguració oficial, s’obre amb una taula de debat sobre l’assignatura pendent de la Universitat: el coneixement del cooperativisme i l’economia solidària”. Posteriorment, a les dotze, es durà a terme una presentació d’experiències. En ambdues presentacions participen persones vinculades estretament a la Fundació Roca Galès, membres del patronat o bé del Servei d’Estudis i Projectes-SEP.

La inscripció és gratuïta i cal formalitzar-la <http://events.urv.cat/go/1910simposium>

PREMI ALS MILLORS CASOS PRÀCTICS SOBRE COOPERATIVES I ESS

La Fundació Roca Galès, amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció (ACCID), ha obert la segona convocatòria d'aquest premi adreçat als estudiants d'ensenyament secundari, batxillerat, de centres on s'imparteixin graus de formació professional; universitat pública o privada (en tots els casos, centres de formació catalans), que hagin realitzat un cas pràctic, preferent-

ment real, i que per la seva importància, originalitat, implicacions o aportacions mereixen ser reconegudes especialment.

Les candidatures es poden presentar fins al **16 de juliol de 2018**. La dotació econòmica dels premis és de 500 euros, i se'n lliuraran dos: un per a la categoria d'estudiants no universitaris, i un altre premi per a la categoria d'estudiants universitaris.

Trobareu les bases i característiques de la convocatòria en l'apartat PREMIS de www.rocagales.cat.

Properament s'obriran les convocatòries del Premi per al Millor Treball de Final de Grau (TFG) sobre cooperativisme per a diverses universitats catalanes, com la Universitat de Lleida, la URV de Tarragona o la Universitat de Vic.

TORNA EL FESTIVAL ESPERANZAH!

L'Esperanzah! és molt més que un festival de música, és la festa de l'economia social i solidària i de la solidaritat, una eina de transformació social i un punt de trobada d'iniciatives, persones i causes. Enguany té lloc els dies 13, 14 i 15 d'octubre, al Parc Nou del Prat de Llobregat, reforçant els seus lligams amb el Festiclown, redefinint totalment l'espai Cultura amb Causa.

Música, espectacles, circ, pallassos, xerrades, actuacions infantils, estands i mostres d'empreses de l'economia solidària. Una diversitat que vol ser un reclam per involucrar i participar de la transformació social, perquè en el fons el cartell és una pretexto.

Esperanzah és un festival sense ànim de lucre; per això no es venen entrades: per accedir al festival, cal fer una donació mínima de 12 euros i les entitats regalen l'accés al festival.

Trobareu la informació i la programació sencera a: www.esperanzah.es/ca

PLA DE GESTIÓ 2018

Confederació de
Cooperatives de Catalunya
@cooperativesCAT

Com sempre, en aquestes dates volem fer un recordatori de la necessitat de començar a planificar el que volem que sigui el proper any.

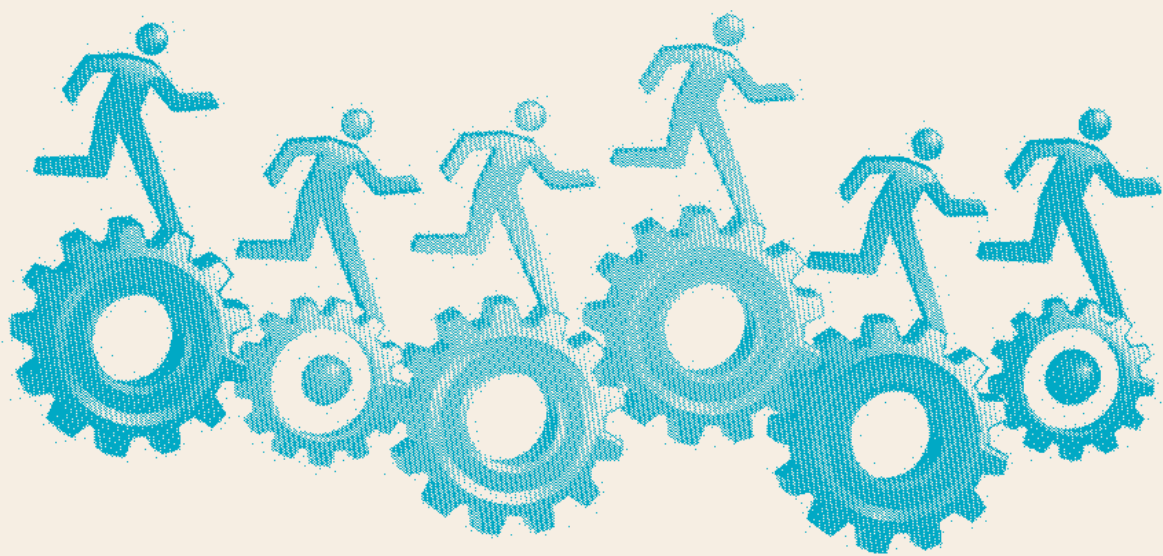
Donem molta importància a la planificació perquè és un dels pilars en què es basa la gestió democràtica de la cooperativa. El pla de gestió és el document que elaboren les persones que es responsabilitzen de les diferents àrees de gestió, per tal d'establir els objectius que pretenen assolir en el curt termini d'un any. Aquests objectius es corresponen amb les directrius que s'han establert en l'assemblea i es poden plasmar en un pla estratègic desenvolupat i formalitzat o simplement estar recollits com a acords expressant un seguit de voluntats comunes per a tots els socis.

Sobre la base del pla de gestió, la cooperativa s'alinea per aconseguir objectius de producte o servei, de mercat, d'intercooperació, de condicions laborals, de desenvolupament professional, d'inversions, d'innovació en la gestió i en el procés productiu, si s'escau, i, amb la previsió de l'evolució de totes aquestes variables, planifica l'efecte que tindrà en la rendibilitat i la tresoreria, així com en la situació patrimonial prevista al balanç de fi d'exercici. D'aquesta manera la cooperativa es pot anticipar a les dificultats, però, especialment, serveix per preveure quin camí realitzarà al llarg de l'any i avaluar si s'ha de corregir.

Per tant, és un document que ajuda a fer la gestió més transparent i, sobre aquest, després, mes a mes es podran analitzar les desviacions que inevitablement

tindrem. Tot i així, el fet que no s'acompleixi no vol dir que les coses no s'estiguin fent bé, sinó que l'eina que ens permet analitzar les desviacions positives i negatives per aprofitar-les o per corregir-les. Definitivament, el perquè del pla de gestió és tenir les regnes de l'empresa i intentar conduir-la cap a la voluntat de la cooperativa i les persones que en formen part.

Com a conclusió, podem dir que és l'eina clau per a la gestió democràtica. És l'element de comunicació entre el Consell Rector i l'Assemblea, així com entre el Consell Rector i l'equip de direcció, si n'hi ha. És el camí per fer, mensualment, el control de l'evolució de la cooperativa i avaluar les variables de gestió, el compte de pèrdues i guanys, el pressupost de tresoreria i el balanç.

Koittton club,

música i cooperativisme que fan barri i ciutat

Des de fa cinc anys, al barri de Sants, una proposta de música en viu que participa activament amb les entitats i persones, elaborada col·lectivament i de forma participativa, duta a terme per una cooperativa de treball, per fer cultura i economia de forma alternativa.

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

Entrada del Koittton Club.

Koittton Club és «un bar, però també és una sala de concerts i també és una cooperativa de treball associat que neix amb l'objectiu de servir de plataforma per al desenvolupament i la promoció d'activitats musicals i culturals al barri de Sants». Aquest setembre fa cinc anys naixia aquest projecte cultural i cooperativista al barri de Sants

Fent balanç, tot just quan participen d'un nou projecte d'intercooperació, la Núria Alcover, una de les actuals tres sòcies, resumeix: «Estem molt contents de ser cooperativa, imagino que coincidim amb la gent que per sort es pot dedicar a l'autogestió, i és aquesta manera de poder-te organitzar, amb allò bo i dolent de l'autogestió. Crec que, ara, els tres que estem treballant no sé si podríem portar gaire bé el fet de tornar a treballar en espais d'estructura jeràrquica».

Clar que això no ve regalat, i cal treballar la sostenibilitat del projecte i el grup, «sentir-te còmode i que tothom se senti implicat de la mateixa manera i no exerceix cap

tipus de poder respecte als altres socis o companyes, per mi és un dels salts... Hem perdut poder adquisitiu però hem guanyat en autogestió, qualitat de vida; n'hem gaudit molt i a la fi comptes penso que és una sort que tenim. Ara mateix, un canvi de model... no sé si seria capaç».

En crear la cooperativa, el grup tenia idees clares, però encara sense cap experiència, «ens hem anat assabentant, ho hem anat veient, anàvem tan aclaparats per tantes coses que anàvem una mica perduts. Ara, quan passen els anys, pots dir: mola! que ho vam fer això, però no sabies com sortiria, són processos».

Com a espai de difusió, el Koittton Club propicia la trobada entre públic, veïns, artistes, col·lectius i associacions i col·labora amb altres plataformes del teixit social, cultural i cooperatiu de Sants i Barcelona, com discogràfiques, productores i editorials independents.

Al carrer Rossend Arús, 9, a tocar de la plaça Ibèria hi ha ubicat

un local de tradició musical que havia estat local d'assaig i l'estudi de gravació de *Los Manolos* i, posteriorment, la seu de la discogràfica *El Ventilador*.

Explica la Núria que, pel que fa a la referència legal, tenen una llicència de bar musical, i ofereixen una programació de música en directe estable, aquest és l'objectiu primer del Koitton: «calia un bar musical a Sants, perquè hi havia un buit molt bèstia en relació amb dinamització musical». Explica que durant un temps, tant les Cotxeres com els espais *okupes* havien omplert aquest espai, però en minvar la seva activitat i la conversió de les Cotxeres en una mena de «fàbrica de tallers», l'oferta cultural i específicament musical va quedar molt reduïda.

La cooperativa Koitton neix, en aquest context, amb un grup de joves vinculats amb moviments socials: un músic, un sindicalista i editor de fanzine i una altra sòcia que venia del món de la dinamització cultural.

L'activitat central, de totes formes, és la programació de concerts, amb una mitjana de 20 concerts al mes, o sigui quasi diària. D'altres activitats, com exposicions, complementen l'agenda, a més de presentacions de llibres, activitats de teatre o poesia.

Molt integrat al barri, el Koitton és un espai obert on el contingut el posen entre moltes, «i això ha permès que molts col·lectius, plataformes musicals, gent amb ganes de fer coses trobessin un espai adequat, tant des del punt de vista tècnic com personal per poder desenvolupar aquesta activitat».

La Núria assegura que hores d'ara el local i cooperativa «ja és com una institució». I no només com a local de referència musical, sinó que, sense anar més lluny, animant la festa major: «Hi ha festa al carrer Rossend Arús en part perquè existeix el Koitton, amb les veïnes del carrer es va crear la comissió de festes». Matisa encara la Núria: «Vull dir que forma part de la vida activa i cultural del barri».

Imatge corporativa del Koitton Club.

Cooperativa des del primer dia, va néixer amb 4 treballadores sòcies com a cooperativa de treball, amb la participació d'una trentena de persones com a sòcies col·laboradores, «gent molt vinculada a nosaltres, que van creure en el projecte i van donar suport econòmicament i amb participació». El projecte Koitton, explica la Núria, era molt car d'inici, «un esforç molt bèstia, el fet de tenir aquestes sòcies i socis que creguessin en el

“

Bar, sala de concerts, cooperativa de treball per promoure la música i la cultura al barri de Sants

projecte i ens ajudessin econòmicament el va fer possible».

El finançament, concretament, fou possible gràcies a les aportacions voluntàries de 3 dels socis treballadors; primer, de les aportacions de les sòcies col·laboradores i, després, una part de finançament amb un crèdit de Coop57, ja retornat. Parlem d'un projecte inicial d'uns 120.000 euros. Filant més prim: l'acomiadament i la capitalització de l'atur d'uns dels socis, sumant-hi una herència familiar, a més dels diners de la família del tercer.

En aquest moments, Koitton viu una situació d'estabilitat. Això sí, cobrant des del primer dia, tot i que «hi ha hagut moments de tot, no ha estat gens fàcil», declara la Núria. Defineix, però, com d'«estabilitat precària» aquesta situació,

“

« Koitton participa a l'associació de cooperatives del barri que es diu "Impuls Cooperatiu de Sants", que està creant tot un circuit.»

que hauria començat fa uns 2 anys. Sense deutes pendents i sense necessitat de noves inversions.

Els socis estan al règim d'autònoms, «va ser l'opció més viable a l'inici i tampoc no podíem garantir què es cobraria». D'altra banda, afegeix, al principi calculaven que aquesta seria una feina de jornada completa, però amb el rodatge han anat fent uns horaris i torns que

acaba donant per a una dedicació de mitja jornada. Parlem d'una programació de concerts, treball de servei a la barra del bar, tècnics de so i la gestió econòmica i administrativa.

En tot cas, com s'ha apuntant, aquest és un projecte amb vocació d'intercooperació, segurament no per casualitat nascut al barri de Sants. Koitton participa a l'associació de cooperatives del barri que es diu «Impuls Cooperatiu de Sants», que està creant tot un circuit entre projectes afins i col·laboracions, entre altres, els vermuts cooperatius a La Bordeta, i aquest anys, per primera vegada, el cinema a la fresca amb el cinema Zumzeig, que és el primer cinema cooperatiu de Catalunya; col·laboren així mateix amb l'escola Arcàdia.

Sortint del barri, Koitton Club és membre també de la XES, i estan mapejats al Pam a Pam. Des del punt de vista professional i interinstitucional, formen part de l'Associació de Sales de Concerts de Catalunya.

En aquest punt, sempre en procés de canvis, però en una situació d'estabilitat i bon funcionament del

Diversos concerts en viu al Koitton Club.

projecte, com es deia, s'albiren, al temps, transformacions importants. Dos projectes paral·lels. El primer, la fusió amb una altra cooperativa del món de la restauració. Per crear un espai obert tot el dia, combinant el que avui fan per separat i donant força i impuls nou a tots dos.

Segon, i això en el marc d'un projecte més ampli, la construcció d'un nou espai cooperatiu a Sants, amb altres cooperatives, entres les quals es parla de Quesoni, La Ciutat Invisible, La Col, Metromuster i La Directa.

Cristina Grau va néixer a 16 d'agost de 1966. Va estudiar dret a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. És experta en cooperativisme i economia social i ha col·laborat en l'elaboració de diverses lleis de cooperatives, a Catalunya i a Andorra. És advocada i sòcia de FGC Advocats, SCCL.

Un personatge històric que voldries conèixer:
Martin Luther King

Una lectura imprescindible:
La lectura és l'imprescindible. Si cal triar, però, García Márquez, José Luis Sampedro i Aldous Huxley

Un perfil de Twitter que no pots deixar de seguir:
No tinc compte de Twitter

No podries viure sense:
Viatjar

Encara tens pendent:
Moltes coses, molts viatges, per exemple

El cooperativisme és:
Una manera de viure el treball, l'economia i les relacions personals des de la cooperació, la col·laboració, l'ajut mutu i la redistribució equitativa dels recursos

Cristina Grau,

totes les cooperatives són entitats sense ànim de lucre

Montse Pallarés
@montpallares

“

«Hi ha una gran fal·làcia quan es diu que la Llei de cooperatives del 2015 és més flexible que la de 2002.»

Hi ha una cosa que sorprèn quan es va modificar la llei l'any 2015, i és que es va optar per un model on es desdibuixava el model de cooperativisme. No sé si per ignorància o per què...

En el cas de la llei del 2015 no era un tema d'ignorància, sinó que responia als diferents models de cooperativisme existents. En un moment donat, les persones que creuen en un model més mercantil –perquè són estructures més grans, perquè actuen en el mercat, perquè comencen a tenir relacions amb altres operadors–, consideren que la llei ha de tenir més flexibilitat. El que passa és que hi ha una gran fal·làcia quan es diu que la Llei de cooperatives del 2015 és més flexible que la de 2002, perquè aquesta ja contenia la major part, si no totes, de les mesures de flexibilitat que es demanaven el 2015. La llei del 2015, respecte a la llei

anterior introdueix més requisits i més normes obligatòries. I per exemple, es fa servir el verb «poder» d'una manera enganyosa perquè, en realitat, hi ha normes molt més imperatives, és una llei molt més reglamentista, i és una llei que al final acaba minvant la llibertat de regulació de la cooperativa de manera notable. Et poso un exemple: en el cas de la figura del soci col·laborador, amb la llei del 2002 hi havia moltes més possibilitats de dissenyar-la, i avui dia és difícil que s'admetin segons quines interpretacions. La Llei de 2015 conté, a més, errors tècnics importants, com no entendre la diferència que hi ha entre una cooperativa de segon grau i un grup cooperatiu, perquè una cosa és un grup d'empreses i una altra cosa és una cooperativa de segon grau. La llei del 2002 ja recollia que es podia constituir una cooperativa de segon grau

amb només dues societats i que només una de les dues sòcies fos cooperativa, i aquesta era una demanda que es va fer des del cooperativisme de consum. La llei del 2002 ja era molt flexible i, en el fons, i malgrat que es digui el contrari, la llei del 2015 és molt més reglamentista. Un altre exemple és la participació del soci. En regular la participació de les persones sòcies de la cooperativa, s'han establert una sèrie de requisits que redueixen la participació telemàtica a la videoconferència, quan avui dia tenim molts més mitjans pels quals seria possible participar. La tecnologia t'ofereix moltes formes de participació, però com que la llei t'exigeix que la participació telemàtica garanteixi que puguis opinar en tot moment, canviar el sentit del teu vot, etc., al final, el que està dient és que l'única manera viable és la videoconferència. I tinc clients

que em pregunten com és possible que puguin votar per correu en les eleccions generals i no puguin votar per correu en l'assemblea de la seva cooperativa. Moltes de les possibilitats que teníem abans per poder emetre un vot no presencial han desaparegut amb el resultat final de reduir la participació, de no deixar participar el soci. És veritat que es pot dir que la participació queda més minvada si el vot s'emet per correu postal o electrònic, però al final, s'està emetent un vot sobre una qüestió; amb la nova llei si no puc acudir a l'assemblea o si no es pot organitzar una videoconferència, no el podré emetre mai.

I el futur com el veus, perquè amb aquestes lleis que no són encoratjadores, potser el cooperativisme tindrà dificultats?

Jo crec que hi ha diferents maneres d'entendre el cooperativisme, i que si es fan bé, totes són vàlides. La llei de la II República ja parlava de cooperatives amb ànim de lucre i sense ànim de lucre, considerant que hi havia cooperatives mercantils que feien operacions en el mercat i cooperatives mutualístiques. Jo no crec en aquesta definició, crec que cap cooperativa no té ànim de lucre, perquè l'ànim de lucre té a veure amb la causa del contracte, amb el que et motiva a tu a fer el contracte.

I no és cert que la llei prevegi cooperatives amb afany de lucre i cooperatives sense lucre. La llei el que diu és que hi ha una sèrie d'entitats, que només a determinats efectes de concursos i de subvencions, tindran la mateixa consideració que les altres entitats sense ànim de lucre. I tot això té una explicació lògica i cal entendre-la. Durant els anys 90, quan comencen a proliferar les cooperatives assistencials, moltes cooperatives acudeixen a concursos, a subvencions o a programes, i se'ls diu que no poden acudir a aquests concursos, perquè són empreses, perquè tenen beneficis i reparteixen «dividends», i tot i que nosaltres expliquem que el que reparteix la cooperativa no són dividends, perquè a les cooperatives si s'obtenen resultats positius, en col·lectivitzen una part al fons de reserva obligatòria, i la resta poden aplicar-los a redistribuir les rendes a través de la distribució dels excedents, que s'apliquen per l'activitat que ha fet el soci, i no pel capital. Però l'administració això no ho entenia i impedia que aquestes cooperatives participessin dels concursos. El repartiment de dividend està vinculat al capital, el dividend retribueix un factor de producció, que és el capital. I l'excedent reproduceix l'altre el factor, el factor

treball –sigui el treball en una cooperativa de treball, sigui el consum en una cooperativa de consum, sigui el servei o l'aportació de producte en una cooperativa de serveis–.

Per tant, el guany pel guany, i el repartiment d'aquest guany en funció de la seva aportació de capital té a veure amb la causa del contracte, i això és una classificació jurídica, i els contractes que es basen en això són contractes amb ànim de lucre. Però els contractes societaris, en els quals la motivació no és aquesta, sinó una redistribució equitativa de les rendes, són contractes societaris sense ànim de lucre. Les associacions són entitats sense ànim de lucre, les fundacions també ho són, i les cooperatives i les mutualitats també, encara que facin activitat empresarial, perquè pretenen redistribuir la renda equitativament. Si es pogués filar prim, els números a final d'any haurien de donar zero, però ningú no pot fer els números tan acurats. Ningú no sap com ha de retribuir el treball per arribar a l'equilibri total al final de l'any, per tant, si es té un criteri de prudèn-

66

«No és un article que digui que hi ha cooperatives sense ànim de lucre. Cap cooperativa té ànim de lucre»

cia, es pagarà menys als treballadors que són socis o es farà pagar més als consumidors que són socis i al final de l'any sobrarà una bosseta, i aquesta bosseta es retornarà al soci, i això és el retorn cooperatiu. Això no és un repartiment de dividends, perquè els dividends retribueixen el factor de producció de capital i l'excedent el que fa és retornar la retribució del factor de producció del treball. Cap cooperativa no té ànim de lucre.

I per això s'introdueix el concepte de les cooperatives sense ànim de lucre a la llei?

Però no és un article que digui que hi ha cooperatives sense ànim de lucre. Com ja t'he dit, cap cooperativa té ànim de lucre. Cap! Aquest article que s'inclou en la llei del 2002, i que vam redactar l'aleshores presidenta d'Abacus, Mercè Fluvà, i jo mateixa, el que diu és que hi ha una sèrie de cooperatives que a afectes de concursos públics, de contractació amb ens públics, etc., tenen la mateixa condició que la resta d'entitats sense ànim de lucre (la mateixa condició). I això ho fem perquè era més fàcil posar una disposició en la llei que anar cada vegada a un tribunal a demostrar que les cooperatives no tenen ànim de lucre, amb la possibilitat que et diguessin que no des del Ministeri de l'Interio i haver d'impugnar la resolució del tribunal, etc. Vam redactar l'article de manera que quedés clar, però malgrat això, el fàcil és llegir-lo en diagonal i interpretar que hi ha cooperatives amb ànim de lucre i cooperatives sense ànim de lucre.

I com veus el futur del cooperativisme?

Crec que des del punt de vista del treball col·lectiu i en xarxa, en els darrers anys hem anat perdent pistonada. La meua sensació és que el cooperativisme va tenir un creixement important. I avui quan ens preocupen qüestions com la sostenibilitat, el respecte a la persona i posar-la al centre de la vida, sembla que les cooperatives i les entitats d'economia social «estan de moda», però la impressió que jo tinc és que a vegades és més forma que fons. La sensació és que hem fet un cert auge, i que hi ha hagut una davallada però ara apareixen nous projectes col·lectius i noves experiències de treball en xarxa que cal potenciar.

Tot i que jo insisteixo en el fet que hi ha diferents maneres de veure les cooperatives i el cooperativisme. Hi ha cooperatives que tenen un vessant, si vols dir-li així, més «mercantil» i unes altres que són més «tradicionals», però tot el cooperativisme és bo si es fa bé. De vegades, des del mateix cooperativisme, tenim la mania d'anar família contra família i de posar més l'èmfasi en la diferència que en el comú. I moltes vegades pequem en pensar que el nostre model de cooperativisme és l'únic, és el bo i és l'autèntic. Però això no és així. Hi ha molts models de cooperativisme, i hi ha cooperatives de tota mena i de tota mida, grans i petites, més semblants a Rochdale, més àgils, menys àgils i totes les maneres són possibles si es fa bé.

ESPANYA VISTA PELS COOPERATIVISTES CATALANS

Jordi Garcia
www.economiasolidaria.cat

1. Fragata en donde se ha tomado
el punto de vista.

2. Barroquismo y su Molino.

3. Puente de la Linterna.

4. Puente de la Catedral.

5. Parroquia de S.^a Felice.

6. Parroquia de S.^a Maria del mar.

7. Parroquia de S.^a Justo.

8. Catedral.

9. Audiencia.

10. Convento de la Merced.

11. Parroquia de S.^a y S.^a del Pino.

«Com podrien interessar-se pels problemes col·lectius plantejats a la seva cooperativa els homes indiferents als problemes col·lectius del poble on viuen, o del país del qual són fills?»¹

Jacint Dunyó (1924-1982),
badaloní impulsor del cooperativisme

EL MAL VE D'ABANS D'ALMANSA

El cooperativisme català és i ha estat intrínsecament divers en les seves posicions polítiques, tant respecte a l'anomenada «qüestió social» com respecte a la «qüestió nacional». Es pot ser cooperativista sense ser d'esquerres o independentista; però, al meu entendre, resulta ja molt més contradictori ser cooperativista si no s'és plenament demòcrata o, allò que és una de les seves derivades, si no es reconeix el dret a l'autodeterminació dels pobles.

Si ens centrem en els anys compresos entre 1865 i 1939, el període de sorgiment i consolidació del primer cooperativisme català, hi trobarem dirigents cooperatius alineats amb ideologies que van des del conservadorisme per part de propietaris rurals que van impulsar algunes cooperatives agràries fins a l'anarquisme de molts obrers que promogueren cooperatives de consum i de producció. En l'eix nacional detectarem també diversitat, des de les posicions espanyolistes d'un Salas Anton o una Micaela Chalmeta, fins a les catalanistes d'un Joaquim Llorens o un Joan Ventosa. Però crec que podem afirmar que la majoria de dirigents cooperatius del període s'adscriuen al que anomenaríem catalanisme popular, que Josep Termes defineix com «un moviment de defensa

de la identitat i de lluita per aconseguir un autogovern per a Catalunya, lluny del centralisme i de l'uniformisme»²

Avui, quan alguns sectors de l'esquerra catalana no independentista volen fer creure a la societat que el conflicte amb l'Estat espanyol s'arreglaria amb un altre govern a Madrid, ja que tota la culpa que haguem arribat a aquesta situació la té la política autoritària i recentralitzadora del Partit Popular, val la pena recordar que aquest contenciós l'arrosseguem de fa segles i que les ànsies catalanes de llibertat les han frenades tots els aparells de l'Estat (començant per l'exèrcit) i tots els partits espanyols majoritaris fossin els conservadors o els liberals fins a 1931; els partits republicans o el PSOE a la Segona República Espanyola, o hagin estat i siguin el PP i també el PSOE des de la transició, i que aquests aparells d'Estat han gaudit del suport d'una part significativa de la societat espanyola, a la qual ja s'han cuidat prou de predisposar contínuament en contra de Catalunya.

El conflicte ve de tan lluny com de fa quatre-cents anys quan la monarquia hispànica i les institucions catalanes (Generalitat i Consell de Cent) s'enfronten per les pretensions centralitzadores i castellànitzadores de la primera. Joan de Magarola, regent català en el Consell d'Aragó,

ja observa en 1637 «l'aversion que esta gent [l'oligarquia castellana] té a la nostra Nació», aversió «que és gran i que cada dia s'experimenta», i adverteix: «Jo mai crec res del que diuen, ni em fie de res d'ells per veure'ls tan contraris a la nostra Nació».³

Tres anys més tard, el 22 de maig de 1640, esclata la Revolta dels Segadors desencadenada perquè Felip IV de Castella, III d'Aragó i de Portugal fa empresonar Francesc de Tamarit, membre del Consell de Cent, perquè no vol facilitar més soldats i allotjament a les tropes castellanes que combaten contra França a la Guerra dels Trenta Anys (1618-1648).

Hauran de transcórrer encara dos segles i escaig més perquè apareguin les primeres cooperatives a casa nostra. Aleshores, la pregunta que ens fem aquí és: com es relacionen els primers cooperativistes catalans amb l'Estat espanyol i quina actitud per part d'aquest Estat perceben envers Catalunya? Intentaré aproximar-m'hi mitjançant algunes accions i declaracions de cinc destacats cooperativistes d'ideologies diverses: Josep Roca i Galès (Barcelona, 1828 - Gràcia, 1891), Joan Tutau (Figueres 1829-1893), Joan Poblet (Montblanc, 1877-1918), Josep M. Rendé (L'Espluga de Francolí 1876 - Cabra del Camp, 1925) i Joan Ventosa i Roig (Vilanova i la Geltrú, 1883 - Mèxic, 1961).

1: Dunyó, Jacint, *Joan Ventosa i Roig 1883-1961*, pàg. 277, Barcelona, Fundació Roca i Galès, 1983.

2: Termes, Josep, (Nou) resum d'història del catalanisme, Barcelona, Editorial Base, 2009.

3: Cucurull, Fèlix, *El fet nacional a través de la història*, Editorial La Magrana, pàg. 39, Barcelona.

JOSEP ROCA I GALÈS

Roca i Galès és un dels primers cooperativistes de Catalunya. Teixidor d'ofici, l'any 1865 funda amb dos companys més la primera cooperativa catalana i de tot l'Estat, la cooperativa de producció dita La Propagadora del Trabajo, i pren part en el congrés obrer celebrat a Barcelona aquell mateix any. Afiliat primer al Partit Democràtic i després al Republicà Federal, és diputat provincial per Barcelona el 1872 i participa en la redacció del Memorial de Greuges de 1885. Fixeu-vos com descriu Roca i Galès el tracte que rep Catalunya per part de l'Estat:

«A los que abusando de la palabra y de la ciencia insultan con epítetos más o menos groseros al pueblo catalán por su amor a la industria y a la producción en todas sus manifestaciones, merecen el calificativo [...] de catalanóforos; su catalanofobia les conduce hasta en ser groseros en los conceptos, en insultar al trabajo, en odiar la inteligencia y la laboriosidad, en condenar a muerte grandes y valiosas industrias y lo peor de los casos es que entre estos enemigos declarados de las industrias de lujo laneras hay individuos que ocupan posiciones oficiales.»⁴

I encara:

«Este pueblo que ama la libertad, el trabajo y la integridad i la independencia de la patria, tanto en política como en economía, aunque sea ir a extremos que nunca hubiéramos soñado, se vengará de la burocracia y la plutocracia madrileña, inutilizando la influencia de este centro babilónico en donde se elaboran leyes que fomentan la miseria, la ignorancia, la desesperación y la anarquía de todas las regiones españolas [...] Guerra a Madrid. No al Madrid trabajador y laborioso, no al Madrid artístico y científico, sino aquel Madrid corrompido por la lesiva centralización y expedienteo, aquel Madrid de caciques que todo lo sacrifica en aras de la baratura en el consumo de los ricos, en los buenos negocios [...] de la banca, en la colocación de empleos de pingües sueldos [...] en fin, en explotar el trabajo de un pueblo digno de mejor suerte [...]»⁵

JOAN TUTAU

Tutau introdueix el 1863 el cooperativisme a casa nostra i el mateix nom de cooperativa, després d'haver aprofitat el seu exili forçós per republicà, viatjant a Rochdale, prop de Manchester, a fi de conèixer la seva ja cèlebre cooperativa de consum. Un any més tard, el 1864, el govern espanyol, arran de les pressions de l'Església catòlica, prohibeix la difusió de l'*Almanaque democrático* que Tutau editava, el qual acusen de subvertir l'ordre i d'«atentar contra el patriotismo de los españoles». Els presumptes «atacs a la Pàtria» seran tipificats

com a delictes unes dècades més tard, al tombant de segle, quan el govern de Francisco Silvela l'introdueixi al Codi Penal sota la denominació «ataques a la integridad de la patria española». Afortunadament, en l'afer de l'Almanaque el govern espanyol de torn arriba tard un cop més i prohibeix el llibre quan ja se n'han distribuït milers per tot l'Estat.

L'any 1886, sent president de l'Ateneu Barcelonès, Tutau farà també unes declaracions on defensarà Catalunya contra un discurs pronunciat a Madrid pel polític liberal i escriptor Núñez de Arce, el qual «ataca despiadadamente la literatura catalana, a la que acusa de perturbadora y separatista».⁶

I hi afegeix:

«Cataluña, que recuerda su antiguo poderío, gracias a sus libertades sepultadas en las ruinas de nuestras murallas en época aciaga, como antes las perdieron los castellanos en los campos de Villalar, no ha cesado un instante de suspirar por ellas. El largo tiempo transcurrido no ha hecho amortiguar el deseo de romper las cadenas que le sujetan, y pugnan como pugnan las demás provincias que en otros tiempos fueron naciones, por romperlas y reemplazarlas con los lazos del amor fraternal y de la identidad de intereses».⁷

JOAN POBLET

Poblet és un jurista que promourà el cooperativisme agrari a la Conca de Barberà amb l'objectiu de modernitzar l'agricultura. És membre de la Unió Catalanista i beu del regionalisme conservador de Torras i Bages i Prat de la Riba. En un article de l'any 1900 adverteix:

«Per això'l primer cuydado dels sostenidors d'aquest antinatural règim centralista, es esborrar del cor de l'individu'l sentiment de poble, com el de la verdadera y única patria, pera substituirho ab el de la *patria gran*, fantasma darrerera'l qual no més hi ha la creació artificial del Estat».⁸

Poblet ja denuncia l'intercanvi econòmic desigual entre l'Estat espanyol i Catalunya, i demana la sobirania fiscal per tal que, segons diu, els diners dels contribuents financin les necessitats de la ciutadania, i no per «untar la rosca», és a dir, la burocràcia funcional de l'Estat espanyol i la «politiqueria madrilenyista». Així mateix, reclama descentralitzar l'Estat i donar més poder a les administracions locals en contra de l'«Estatolatria»:

«Vet aquí la estatolatria mauritana [d'Antonio Maura, president espanyol el 1907]; vet aquí la gran fantasma que'ls retòrics dels partits governamentals han aixecada com a muradal inabordable devant de les afirmacions vitals de la Catalunya resurgenta.» (31 de maig de 1907).⁹

4: «El eco de las clases productoras», *La mañana*, 28 de novembre de 1879, Citat a *Josep Roca i Galès*, Fundació Roca Galès.

5: Carta a Víctor Balaguer, 18 d'abril de 1882. Citat a PLANA I GABERNET, Gabriel. *El cooperativisme o l'economia de la fraternitat*. Barcelona, Fundació Roca i Galès, 1998.

6: FERRER I GIRONÈS Francesc, *Joan Tutau i Vergés*, Barcelona, pàg. 80, Fundació Roca Galès, 2006.

7: FERRER I GIRONÈS Francesc, *Joan Tutau i Vergés*, Barcelona, pàg. 80, Fundació Roca Galès, 2006.

8: FERRÉ TRILL, Xavier, *Joan Poblet i Teixidó*, Barcelona, Fundació Roca Galès, 2017.

9: FERRÉ TRILL, Xavier, *Joan Poblet i Teixidó*, Barcelona, Fundació Roca Galès, 2017.

JOSEP M. RENDÉ

Rendé és un propietari agrícola, un gran divulgador del cooperativisme agrari en temps de la Mancomunitat i un dels agraristes més importants del país. Natural també de la Conca, participarà activament en la creació del Celler Cooperatiu de l'Espluga de Francolí. Rendé critica la insensibilitat cap a la pagesia per part del govern espanyol, la seva deixadesa i inoperància, i s'emmiralla en les polítiques agràries de Dinamarca i França. Catalanista conservador, tan sols reproduïrem una reflexió seva apareguda el 1922 al diari *La Publicitat*, on atribueix el fet que les actes de les cooperatives agràries es facin encara en català a la por perquè «la gent dirien que ja de primer antuvi es fa política».¹⁰ Sense explicitar-ho, Rendé ens dona un senyal més de la repressió a què estava sotmesa la llengua catalana.

JOAN VENTOSA I ROIG

Finalment, esmentem qui va ser president de la Federació de Cooperatives de Catalunya i de les de l'Estat espanyol, i vocal de l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI), Joan Ventosa. Ventosa col·laborà, a més, en la redacció de la llei de cooperatives espanyola de 1931 i en la llei de bases de la cooperació de 1934. Políticament, fou militant d'ERC, alcalde de Vilanova, diputat a Corts i un dels membres de la comissió catalana negociadora de l'Estatut de 1932. En ple procés negociador escriví: «a cada bugada perdem un llençol i ja estem cansats d'afuixar.»¹¹ I efectivament l'Estatut del 32, l'avantprojecte del qual havia estat aprovat abans en referèndum per la gran majoria de catalans, sortí de les Corts molt retallat. En el llibre que escrigué en 1953 des de l'exili sobre la història del cooperativisme, estableix aquell nexa que esmentàvem al principi d'aquest article entre cooperativisme i democràcia política:

«Les dictadures són incompatibles amb l'autèntica cooperació, que en el fons no és altra cosa que l'aplicació dels principis democràtics a l'economia. Així s'explica l'hostilitat i veritable persecució que ha patit la cooperació de consum a tota la península... [...] La persecució arribava a límits inverosímils. Així s'explica que els primers intents de cooperativa de consum es realitzessin en forma de societat secreta [...] Una denúncia podia significar el començament d'un procés per defraudació al fisc, i aquests processos, quan l'acusat era un lliberal, acabaven sovint amb una deportació a les Carolines o Marianes, d'on en tornaven pocs.»¹²

Recordem que tant les illes Carolines (nom en honor de Carles II), com les Marianes (per Mariana d'Àustria, esposa de Felip II), situades a la Micronesia, van ser *españolísimas y parte indivisible de la patria española* fins que, amb el desastre de 1898, foren venudes a Alemanya per 25 milions de pessetes...

Ventosa hagué de fugir a França el dia de sant Esteve de 1934, després que la Comisión de Suplicatorios de les Corts, de les qual era diputat, concedís autorització al jutjat militar per procedir contra ell pels fets d'Octubre a Vilanova.

CONCLUSIONS

Recopilem, doncs. En primer lloc, hem vist com alguns cooperativistes destacats adrecen un seguit de crítiques de caràcter general als governs espanyols. Roca i Galès ja utilitza el terme «catalanofòbia» i parla de caciquisme, corrupció i negocis suculents de la banca, i tant ell com Poblet blasmen les elits funcionàries i polítiques madrilenyes. De maneres diferents, Tutau i Rendé ens donen compte dels atacs contra la llengua catalana, mentre que Ventosa relata la persecució a què els governs espanyols sotmeteren els primers cooperativistes. A totes aquestes crítiques n'hauriem d'afegir d'altres que també es trobaven molt esteses entre la societat catalana: l'impost sobre els consums, les quintes, la manca de drets democràtics, etc.

En segon lloc, detectem algunes metàfores en els seus escrits que ens mostren com veuen la relació Catalunya-Espanya: un Estat (corrupte, ineficient i artificial) que manté Catalunya encadenada i que fa de mur contra les seves aspiracions. També coneixem la mena d'atacs que rebia de l'Estat la població catalana: insults, espoli econòmic, presó o exili per als opositors, intervenció militar davant qualsevol protesta social...

Així mateix, si tinguéssim espai per a més exemples, ens adonariem que cada classe de cooperativa té algun greuge específic en contra dels governs espanyols de l'època: el cooperativisme de consum, els tributs abusius que les gravaven; el cooperativisme de producció, la política comercial lliurecanvista que les arruïnava; les cooperatives agràries, la falta de crèdit.

Per mi, la principal conclusió que es pot extreure de tot plegat és clara: ben poc han variat les coses entre Catalunya i Espanya després de tants anys. I si ara l'independentisme topa amb la camisa de força de la sagrada Constitució de 1978, els qui lluitaven fa cent quaranta anys perquè l'anomenat fet diferencial català fos reconegut dintre de l'Estat espanyol, van topa amb la constitució de 1876, clau de volta del sistema canovista.

10: DUNYÓ I CLARA, Jacint, *Joan Ventosa i Roig 1883-1961. La humanitat d'un català exemplar*, Lleida, Fundació Roca Galès, 1983.

11: GAVALDÀ, Antoni, *Josep M. Rendé i Ventosa*, Barcelona, Fundació Roca Galès, 2005.

12: VENTOSA I ROIG, Joan, «El moviment cooperatiu a Catalunya», 1957. Dins de DUNYÓ I CLARA, Jacint, *Antologia cooperativista de Joan Ventosa i Roig*, Barcelona, Fundació Roca Galès, 1980.

Petros Linardos és conseller de la ministra de Treball per a l'ESS, a Grècia

ENTREVISTA A PETROS LINARDOS

Jordi Estivill

L'ECONOMIA A GRÈCIA

Un bon dia, de fa quatre anys, va aterrar a Barcelona, venint en moto, un grec que feia moltes preguntes i s'interessava per l'economia social i solidària de Catalunya. De passavolants que venen a fer el papallona encuriosits per la nostra realitat en veiem passar uns quants cada any. No era el cas de Petros, que es va quedar unes setmanes per tal de copsar de prop el que estàvem fent aquí. Ara ha tornat i hem tingut l'ocasió de refer antigues converses i entrevistar-lo tranquil·lament.

Petros Linardos és economista format a Bèlgica, França i Grècia. Durant molt de temps va treballar amb els sindicats. Concretament era el responsable del Departament d'Economia i Desenvolupament de l'Institut Sindical d'Atenes fins al 2003, any en què es va jubilar. Ara és conseller de la ministra de Treball per a les qüestions de l'Economia Social i Solidària (ESS). Ha publicat un bon nombre de llibres i articles. Els darrers tracten del treball immaterial i els moviments socials i el coneixement i l'acció col·lectiva. Petros ajunta als seus coneixements la seva pràctica militant.

Quins són els trets principals del context econòmic, social i polític actual que influencien en la situació de l'ESS?

Grècia és en una crisi molt profunda que dura des de 2009. Es tracta d'un llarg període de degradació econòmica i social que prové ja de l'entrada en l'aleshores anomenat Mercat Comú. Aquesta va suposar un canvi de model de desenvolupament en el qual es destruïa la feble indústria local i es creaven activitats econòmiques subsidiades que havien de concórrer en un mercat molt competitiu. S'instal·la un model clientelista i sovint corrupte, que depèn de les ajudes externes i que afirma una perspectiva neoliberal que ja venia de després de la nostra guerra civil.

aquest pla i qui el pot aplicar. Quines aliances socials el poden sostenir. Alguns encara pensen en el paradigma keynesià. Però és possible aplicar-lo?, amb una burgesia a la defensiva i debilitada, sense capacitat d'inversió, una demanda de supervivència i uns sindicats que només tenen una certa influència en el sector públic.

Precisament, la crisi no ha comportat una dinamització de l'ESS?

En bona part sí. Existien a Grècia cooperatives agrícoles, que o no han superat la crisi o s'han convertit en societats molt dependents dels fons estatals i en part molt burocràtiques. També teníem una tradició provinent de la guerra civil, de capital so-

zat als hospitals públics, la promoció d'una medicina més preventiva i primària, més pròxima als ciutadans i que baixi el nivell de corrupció.

O sigui que tenim un cert nombre d'experiències, sense oblidar la fabrica ocupada de Tessalònica, però no tenim un moviment social articulat, fort, ni una estratègia. A més, la iniciativa social, el tercer sector, continua essent molt tradicional, dependent de les subvencions i no ha fet el pas vers una dimensió econòmica autònoma. Per tant, en aquest context de degradació i de reconstrucció econòmica i d'experimentacions concretes ens hem de plantejar qui pot impulsar l'ESS. I la resposta que donem, per ara, és l'estat.

Que pot fer l'estat per al desenvolupament de l'ESS?

És difícil perquè les institucions continuen en la seva lògica. I el conjunt de l'administració pública (estatal, regional, local) és lluny de l'ESS, encara que certs poders estan cada vegada més interessats en les aportacions que pot fer. És una ocasió històrica per a l'ESS.

De fet, el que intentem és introduir una planificació democràtica en el marc de la qual, l'ESS jugui un paper impulsor. Això pot ésser especialment important en els governs regionals que tenen accés als fons europeus estructurals, que intentem modelar segons els nostres criteris. Tanmateix cal recordar que no tenim gaires experiències de desenvolupament local que ens podrien ajudar.

Un segon component és facilitar instruments de finançament, de creació de noves iniciatives i de suport i qualificació de les existents. Es tracta d'impulsar un potencial que existeix, especialment en la població jove.

Repeteix. És una ocasió històrica per a l'ESS, per demostrar que té capacitat per enfrontar una situació d'estancament econòmic i convertir-se en un eix vertebrador de la reconstrucció.

Vols afegir alguna cosa més?

Sí, que com comprendràs, amic Jordi, m'interessa molt el que feu a Catalunya i especialment les vostres relacions amb el sector públic. Per poc que pugui, vindré el proper mes d'octubre a passar uns dies per comprendre millor la vostra via de l'ESS. Aprofitaré per conèixer i participar a la FESC.

A SOLIDÀRIA

L'estat grec era un estat social a mitges, que no havia implantat un model fordista. En els anys 90 l'aparell productiu propi encara s'afebleix més. Els Jocs Olímpics de 2004 disparen un deute públic que obliga a apujar els impostos. S'acaba el període de gestió socialista. Però la dreta que ve després tampoc sap com sortir-se'n. I l'any 2009 la situació és insostenible, amb un deute públic que s'ha disparat. Les instàncies internacionals intervenen. La famosa *troika* imposa dos tipus de polítiques: el tall de la despesa pública amb les mesures d'austeritat i les reformes del mercat de treball.

Ha estat un fracàs. Potser ha baixat una mica l'endeutament però continua essent del 180% del PIB i no sé quan, ni com, es podrà retornar. La base productiva és pràcticament inexistent. L'atur real és del 30% i puja a més del 50% per als joves, els més qualificats dels quals se'n van. La flexibilització del mercat de treball ha suposat passar de la contractació col·lectiva a una d'individual, els salaris han baixat el 25% de mitjana, igual com el PIB, i la precarietat laboral és el pa nostre de cada dia. L'economia informal, que ja era important, segueix pujant.

Per tot això estem en un replantejament que ens porta a parlar de la necessitat d'una reconstrucció econòmica en la qual l'ESS podria jugar un paper important. Així mateix ens plantejem qui pot elaborar

cial, d'autoorganització popular (cultius, tribunals,) al món rural, destruïda després, per la derrota en mans dels anglesos, que inaugura una llarga fase d'individualisme i en la qual s'adjudica als grans empresaris la funció de dinamització econòmica.

En els darrers temps, l'ESS s'ha desenvolupat en quatre línies. Una primera és l'organització col·lectiva de petits comerços i tendes, restaurants, cafès... Són petites unitats econòmiques que s'organitzen democràticament. Una segona és la resposta en barris populars per afrontar necessitats primàries com el menjar. Els voluntaris ofereixen aliments i plats cuinats. Una tercera és el moviment «sense intermediaris» en el qual es creen mercats locals on les persones compren productes que venen els pagesos i productors. Però el discurs ecològic ha penetrat poc i la gent es pregunta per què els preus no són gaire diferents.

Una quarta ha tingut resultats més positius. Es tracta dels dispensaris sociosanitaris originats i autogestionats per metges i infermers. Primer van cuidar als refugiats, després a tota la població que no tenia seguretat social. Una trentena d'aquestes iniciatives han creat una xarxa. Com en els altres casos el més important són les qüestions globals que planteja. En aquest cas, és el de la reforma d'un sistema sanitari restrictiu, corrupte, i molt deficient. El moviment ha aconseguit l'accés generalit-

PEIRÓ42:

PRODUCCIÓ CULTURAL I MEMÒRIA HISTÒRICA

Eloi Aymerich Casas

Director de Peiró42

Soci treballador de Clack Audiovisual, SCCL

L'anarcosindicalista, cooperativista i polític Joan Peiró va ser afusellat la tarda del 24 de juliol del 1942 a la localitat valenciana de Paterna. A final d'estiu del 2016, es crea a Mataró la Comissió de commemoració dels 75 anys d'afusellament de Joan Peiró (1942-2017). La formen una quarantena d'entitats; des de grups de memòria històrica a sindicats i partits polítics, d'entitats culturals a fundacions o cooperatives. Una de les iniciatives que la Comissió engega és Peiró42, produïda per la cooperativa de treball associat sense afany de lucre mataronina Clack Audiovisual, SCCL. Un exemple de com la producció cultural pot ser una eina clara i útil de memòria històrica.

Peiró42 és un espectacle que sumarà audiovisuals en directe, teatre i música. S'hi explicarà perquè Joan Peiró va ser assassinat. I com va ser la vida d'aquest fill d'Hostafrancs que va deixar una petja inesborrable en la memòria anarquista i republicana. Ho farem de manera innovadora, apostant per nous creadors escènics que ajudaran a una posada en escena experimental, de qualitat, més oberta. També de forma cooperativa, sumant esforços amb diferents col·lectius musicals: 25 cantaires de diferents cors mataronins. O el magnífic duet format per Maria Arnal i Marcel Bagés, Premi Ciutat de Barcelona 2016 en la categoria musical. O l'Orquestra de Mataró, formada per una seixantena de músics maresmencs. La direcció musical va a càrrec de l'etnomusicòloga i historiadora Maria Salicrú-Maltas i coautora de *Memòria de Joan Peiró i Belis*. De nou veiem que cultura i memòria es troben.

La idea de la cultura com a forma de revolució social és antiga. En parla Peiró a *Escrits 1917-1939*; les classes populars poden tenir en la cultura un element clau de trobada, de reivindicació, de formació. Bon exemple d'això és l'enorme herència dels ateneus sorgits de cooperatives, fàbriques, sindicats i gremis durant el primer terç del segle passat.

Peiró42 també vol ser una reivindicació de la perifèria, d'allò local; Mataró, lloc de preproducció i estrena de l'espectacle, ha tingut de sempre una llarga tradició cooperativista. De fet, la majoria de lluites socials, obreres, populars i sindicals catalanes només s'entenen des d'una perspectiva territorial; més enllà de Sants, de Poble Nou, de Sant Andreu... existeixen les realitats palpables de Mataró, Terrassa, Cornellà de Llobregat, Navàs, Salt, Reus... Peiró, pel seu ideal anarcosindicalista però també per la seva residència durant gairebé vint anys fora de Barcelona ha estat sovint poc considerat. Estrenar al Teatre Monumental de Mataró, el gran teatre de la ciutat, en lloc del Born de Barcelona, per exemple, també és simbòlic. Som a la perifèria. Però ens sentim centralitat.

Ens costa sortir de la zona de confort. Compartir els nostres valors més enllà dels convençuts. Si creiem en la cultura, si creiem en la transmissió cultural, hem de ser capaços d'obrir-nos a crear projectes de memòria històrica atractius, capaços de dialogar amb població aparentment menys permeable a idees com justícia social, obrerisme o cooperativisme.

La idea de la cultura com a forma de revolució social és antiga. I totalment vàlida. I necessària. Un exemple en serà l'espectacle Peiró42 el proper 21 d'octubre a Mataró. Perquè fent cultura fem memòria. I fer-la d'una manera determinada (cooperativa, popular, innovadora) honora als que ja fa molt anys creien que la cultura no és un mirall per reflectir la realitat, sinó un martell per a donar-li forma. Us hi esperem.

Josep Busquets

Cooperativa cultural Rocaguinarda
@Rocaguinarda

Els qui des del cooperativisme compartim valors, amb aquest llibre estem en avantatge, i ens esperona a veure'l i sentir-lo com a benvingut, per treballar-lo. El que ens vol transmetre l'autor és el potencial col·laboratiu que tenim entre nosaltres, desaprofitat. Diu «és veritablement l'economia col·laborativa un tresor en potència», fins ara menystingut. Matthieu es proposa fer-lo emergir i vehicular-lo, però per això cal desbrocar el terreny, prèviament, tot aclarint i centrant el propi concepte d'economia col·laborativa i que podem entendre com a tal. Assoleix una explicació lúcida que hem d'agrair.

Parteix d'un *homo cooperans 1.* –històric–, que en el decurs del temps sempre ha estat present a la pràctica –és inimaginable sense la funció col·laborativa–, però que ha anat quedant subsumida contràriament al que es podria pensar, gràcies a un individualisme que ha anat evolucionant per ser el que tenim, exacerbant. Col·laboració subsumida, sense poder ni valor quantificable.

Què te de nou, per què avui l'autor posi de relleu i impulsi l'*homo cooperans 2.0*? Dit de manera senzilla i simplificada: la arribada d'internet i el coneixement lliure, obrint perspectives insòlites, inimaginables fa

«Homo cooperans 2.0. Por una economía colaborativa desde el cooperativismo».

ben poc. Això explica el desplegament d'un possible nou *homo 2.0*, que entén que les noves tecnologies de la comunicació i el coneixement, ens obren a: una nova civilització amb les xarxes digitals, a un nou paradigma de societat i convivència, i a una nova economia, per compartir, amb un nou centre, la persona humana (*l'homo nou?*), i el medi que el sosté.

Matthieu, sense entrar-hi a fons, hi desvetlla una realitat latent, una realitat econòmica emergent i imparable. Aquesta, passa per un «compartir nou», la col·laboració, allò que fins ara hem tingut adormit. Ens parla, del profund malestar que es viu avui, ho refereix com la part més ombrívola del llibre. El nucli de les causes profundes d'aquest malestar de la societat són factors que cal comprendre bé, el que anomena l'equació de l'excés, això és: un creixement econòmic il·limitat, un consum a ultrança, un assetjament publicitari desbocat i el mite de la llibertat individual sense límit. Diu, sense canviar aquest rumb, sense tenir el coratge d'enfrontar-se a les raons que ens han portat a la situació actual, és un miratge, no és possible.

La irrupció d'una mal anomenada «economia col·laborativa» la tenim amb el que és notícia dia sí dia també, entorn del taxi i l'habitatge. Aquests són motiu d'una aferrissada discussió que no podem minimitzar, justament per aparèixer operadors que amb el nom d'economia col·laborativa perverteixen posant l'economia col·laborativa al servei de l'especulació i alimentant més i més l'economia depredadora que ho devora tot; el capitalisme. Cal una observació atenta i una conscienciació de l'expansió col·laborativa que neix de la cooperació, no una altra.

Ens ajuda a seguir obrir els ulls i sortir de la ingenuïtat o bona fe, de

tantes persones. Ens reclama estar amatents a uns canvis que s'estan donant entre nosaltres i que massa sovint és aprofitat pels oportunistes o grans poders econòmics per desviar-ho al lucre. No ho podem consentir.

Els darrers anys el vent ha començat a girar, i el sistema ens mostra els seus límits, diu «la qüestió és que necessitem plantejar-nos en saber com podríem organitzar-nos millor per vehicular unes altres idees, i per què, també nosaltres podem transformar-les en polítiques concretes. És el que es vol fer amb la Fabrica de la transició. És allí on hem de concentrar les nostres energies els anys vinents». Com escriu Michel Bauwens al prefaci, de manera irònica i pertinent «iguals de tots els països, uniu-vos!» El moviment Platform Cooperativism és un excel·lent començament.

Per una profitosa lectura amigues i amics. Gràcies Matthieu.

LIETAERT, Matthieu

Homo cooperans 2.0. Por una economía colaborativa desde el cooperativismo.

Barcelona: Icaria, 2017. Más Madera, 135

ISBN: 9788498887730
136 pàgines

Aquest llibre el trobareu a la llibreria de Rocaguinarda cooperativa cultural
www.rocaguinarda.org

ROCAGUINARDA
Cooperativa Cultural

La medicina tradicional xinesa a consulta

Enric Gallardo

Cos, cooperativa de salut
@COS_cooperativa

Moltes persones es pregunten què és la medicina tradicional xinesa i en què consisteixen els seus tractaments. Avui volem explicar-vos què us podeu trobar en una consulta de medicina tradicional xinesa i quines solen ser les tècniques utilitzades.

Primer de tot, la persona que ve explica quin és el motiu de consulta. Generalment és un símptoma o un conjunt de símptomes, de vegades aparentment inconnexos.

Els símptomes són una manifestació d'una distorsió de l'equilibri intern i el tractament anirà enfocat a restablir l'equilibri. Així, el cos mateix podrà fer desaparèixer els símptomes.

Mitjançant tot un ventall de **preguntes relacionades amb l'aspecte físic, però també algunes de l'aspecte mental i emocional ens podrem fer un quadre complet de l'estat energètic intern.**

A més a més, disposem de dues eines més per fer-nos una idea del quadre: la palpació i l'observació (tradicionalment s'utilitzava l'olfacció, ara simplement s'aconsegueix aquesta informació si l'usuari refereix en la seva explicació alguna olor particular de suor, orina...). **Observant** la llengua, el seu color, la seva forma, les fissures o marques que hi puguin haver, la presència o no de capa lingual i les seves característiques, tenim informació objectiva de l'estat energètic dels òrgans interns.

La llengua triga a canviar, així que el que ens ofereix és una informació *històrica* que en el moment present pot ser una mica diferent. De la mateixa manera, amb el tractament correcte, la llengua s'anirà modificant, ja que és un reflex de l'estat energètic intern.

Altres *pistes internes* ens les dona la coloració de la cara i de les mans, on també hi ha zones que reflecteixen l'estat dels òrgans.

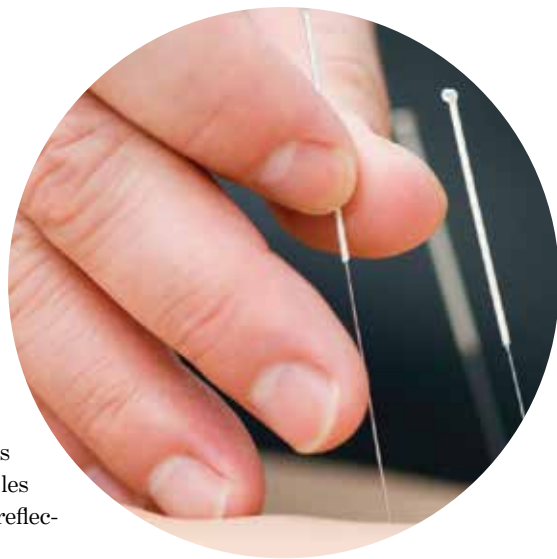
Per acabar el diagnòstic, ens servim de la **palpació**. Amb la palpació del pols radial dels dos canells podem saber molt detalladament l'estat energètic actual dels òrgans interns, i el general de la persona. Posant tres dits en cada canell palpem el cor, els pulmons, la melsa, el fetge, i els ronyons, amb la seva energia Yin i la Yang. Hi ha **28 tipus de polsos patològics** que es poden percebre en cadascun dels 6 llocs, i a diferents profunditats.

També palparem alguns punts i/o canals d'acupuntura per saber-ne l'estat.

Amb tot això ja podem fer un diagnòstic des de la perspectiva de la medicina xinesa i saber cap on hem d'orientar el tractament i quina és l'arrel del símptoma. I així ho explicarem a l'usuari, com també la naturalesa dels tractaments i una orientació del pronòstic.

Hi ha dos tractaments principals, l'acupuntura i la fitoteràpia. En la majoria de casos el més efectiu és una combinació dels dos, però si alguna persona ho prefereix, pot optar només per un dels dos, o combinar-ne un amb altres tractaments complementaris.

L'acupuntura consisteix a inserir al cos unes agulles molt fines i deixar-les uns 20-30 minuts, segons el cas, mentre

la persona està estirada, respirant profundament en un estat de relaxació. Amb això activem la capacitat de l'organisme per reequilibrar-se i curar-se. Les agulles generalment no fan mal, es nota una petita punxada i després ja no es noten. En posar el mínim possible (unes 6 agulles) per provocar la mínima invasió i que l'estímul vagi més concentrat a enfortir l'organisme des de l'origen.

Un cop les agulles posades, podem palpar el pols i percebre els canvis que hi han hagut internament amb el tractament que hem fet.

La **fitoteràpia** és l'altre tractament principal. Utilitzem fórmules tradicionals de la Xina, ja sigui en format de comprimit o de plantes en pols. Tenen un efecte molt potent i es poden personalitzar per adaptar-les al màxim a cada persona.

A més, si el tractament ho requereix podem afegir tècniques com la **moxibustió**, les **ventoses**, la **craneopuntura**, l'**aurículopuntura**, el **microsagnat**, o la **fitoteràpia tòpica**. I també, és clar, alguns consells relacionats amb l'alimentació.

L'objectiu del tractament és que les canvis siguin profunds, duradors i que aportin vitalitat i energia.

LA FORÇA DE COOPERACIÓ

Daniel Jover
@rocagales

*La força no ve de les capacitats físiques.
Ve d'una voluntat invencible.*

GANDHI

Les persones som éssers de projecte vital, necessitem decidir una orientació concreta per establir prioritats i criteris. Una direcció ja sigui personal o col·lectiva sempre connota un camí per aconseguir objectius. Tenim un sentit comú sobre la base del treball compartit.

Enfront dels models jeràrquics, autoritaris, verticals, basats en la imposició i arrogància del poder que busca el domini, control o submissió tenim alternatives més democràtiques i autogestionàries fundades en la cooperació. Els models cooperatius anteposen l'horitzontalitat, la comunicació i la raó dialògica, la idea de procés i consens de les pràctiques diferents. Instauren altres modes i maneres de resoldre els conflictes. Perquè tenim la capacitat d'autoorganitzar respostes proposant solucions en moviment que trenquin l'inexorable curs automàtic de la vida quotidiana. La cooperació configuren una energia que dona força i impuls a les millors causes.

Sabem per la història que tots els sistemes autoritaris i jeràrquics s'adapten i regeneren per seguir imposant la concepció de poder com a control... Vivim ara la demostració palpable amb la globalització financera i la uniformització cultural que expandeix el capitalisme oligopòlic. Un sistema dominat per les elits i basat en l'acumulació per desposseïció de les classes mitjanes i populars sobre la base de l'apropiació... de les rendes del treball. Els governants corruptes es mantenen sobre la submissió dels ciutadans que callen i aguanten. Sense hegemonia cultural i social no es produeixen canvis substancials que precedeixin i preparin la mutació política necessària.

La idea de cooperació es basa en una altra concepció del poder com a força de creativitat i innovació; creació de comunitats sobre la base de vincles sòlids menys vulnerables tals com a responsabilitats compartides, decisions compromeses i estratègies comunes. Però necessitem cultura i educació alliberadores per canviar la visió de les coses i la pròpia percepció de la realitat i de nosaltres mateixos. Tant la sensibilitat com el llenguatge constitueixen els fonaments on es construeix la nostra personalitat i amb això el sentit de la coherència, del sentir, de l'expressar, del dir.

Els sistemes complexos depenen de moltes variables, d'un conjunt de factors en equilibri que es transformen en catalitzadors. El complex no és el complicat. Podem convertir l'impossible en difícil i a partir d'aquí convertir les dificultats en possibilitats. Farem possible el desitjable a través del compromís sociopolític i el canvi cultural.

LAURA NIUBÓ

Valors i preus
cooperatius

**Les assegurances
també poden ser
ètiques.**

Més de 1.850 cooperatives
assegurades

www.arccoop.coop

**Fem créixer el
moviment cooperatiu
i donem veu a les
cooperatives de treball**

Federació de Cooperatives
de Treball de Catalunya

Presenta a les xarxes,
segües-nos a

Facebook i Twitter

Premià 15, 1r pis
08014 Barcelona
933 18 41 62

www.cooperativetrebll.cat

Administrem comunitats veïnals i lloguers

ECONOMIA SOCIAL - TRANSPARÈNCIA - COHESIÓ - ESTALVI

Gestionem els comptes amb **TRANSPARÈNCIA**

Potenciem la **COHESIÓ** i el bon veïnatge

Fomentem l'**ESTALVI** energètic

Col·laborem amb proveïdors de l'**ECONOMIA SOCIAL**

www.femescala.coop
info@femescala.coop
 c. Bailèn 5, baixos
 08010 Barcelona
 tel. 93 532 36 26

Formem part de:

**#BuenoPuesMoltBé
PuesAdiós**

No creus que va sent
hora de canviar com
gestiones els teus
estalvis...?

**Passa't a les #FinancesÈtiques cooperatives
per al desenvolupament sostenible**

www.oikocredit.cat
 93 441 63 06

CGT CATALUNYA

Núm.194. Juliol-agost 2017. Barcelona.

www.cgtcatalunya.cat

catalunyacgt@cgtcatalunya.cat

Òrgan d'expressió de la CGT de Catalunya. Publicació de periodicitat mensual, escrita en llengua catalana. Destaquem els titulars següents: «Metro i socialdemocràcia low cost a Barcelona». Sota la secció TEMA DEL MES, inclou quatre articles més, desenvolupant el binomi temàtic, vaga del metro i Ajuntament de Barcelona. A l'apartat TREBALL-ECONOMIA trobem nou articles amb diferents extensions, incloent-hi les notícies sindicals, destaquem dos títols: «Maltractament institucional i portes giratòries a la DGAIA». «Fundacions del tercer sector paguen lloguers desorbitats». L'entrevista central la fan al militant llibertari i historiador: Fran Fernández Gómez. A SENSE FRONTERES inclouen el títol: «Caravana a la Frontera Sud». Destaquem a la secció SOCIAL, l'extensa entrevista a Hernan Córdoba, coordinador de la cooperativa La Borda. Ens explica com va sorgir el projecte i com s'està portant a terme a partir de constituir cooperativa mixta d'habitatge, de persones usuàries i consumidores, sense lucre i d'iniciativa social, per aconseguir proveir als socis i sòcies, d'un habitatge digne, eficient, sostenible, accessible i assequible. Segueix amb una entrevista a l'activista agroecològic Guillem Tendero. A DICCIONARI MILITANT trobem un dels articles més extensos de la publicació, dedicat a Dionís Eroles Batlle. EL FAR ens parla del poeta Guillermo Pizarro. Les últimes pàgines les dedica a vinyetes, acudits i ressenyes de novetats de llibre. A la contraportada fan una entrevista a la delegada d'ensenyament de la CGT.

ALTERNATIVAS ECONÓMICAS

Núm. 50. Setembre 2017. Barcelona

www.altrenativaseconomicas.coop

contacto@altrenativaseconomicas.coop

Revista mensual escrita en llengua castellana. El dossier que sempre incorporen, el titulen: «Palabros» de l'economia: no s'espanti. Amb l'explicació del títol i del contingut a les frases destacades: El vocabulari econòmic sembla en molts casos indesxifrable pel ciutadà mitjà, però gairebé tots els conceptes poden explicar-se de manera didàctica i fins i tot divertida. Nou exemples per perdre-hi la por. L'anàlisi, la vida cultural i ciutadana, i l'economia social són els tres grans blocs de seccions temàtiques de la publicació. Destaquem l'última secció esmentada, que inclou els articles següents: «Aigua. coop, la cooperativa de la ciutadania», on ens expliquen una altra manera de gestionar l'aigua i que porten a terme a La Comunitat Minera Olesana, conjuntament amb el Grup Clade. Volen replicar l'experiència de l'autogestió d'aigua als municipis. A l'article següent: «Subscripcions. Com créixer?» Ens parla de la cooperativa que gestiona la revista que ressenyem, en l'última assemblea es va destacar que redueix pèrdues, però s'estanquen les subscripcions. També traslladen la seva seu a Sants. L'últim títol de la secció ECONOMIA FEMINISTA: «Més igualtat és més riquesa», en el subtítol del qual fan la contundent afirmació: «Si la UE apliqués una política d'igualtat, es generarien l'any 2050 deu milions i mig més de llocs de treball».

**Ni teu, ni meu.
Nostre!**

**VI FIRA D'ECONOMIA
SOLIDÀRIA DE CATALUNYA**

**Fabra i Coats, Sant Andreu, Barcelona
20, 21 i 22 d'octubre**

**Fem
comunitat**

Organitza:

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

